

Nagybeadandó

A feladatok egymásra épülnek, ezért érdemes a leírás sorrendjében megoldani őket! A függvények definíciójában lehet, sőt javasolt is alkalmazni a korábban definiált függvényeket.

Tekintve, hogy a tesztesetek, bár odafigyelés mellett íródnak, nem fedik le minden esetben a függvény teljes működését, határozottan javasolt még külön próbálgatni a megoldásokat beadás előtt!

A feladat összefoglaló leírása

Az életjáték („the game of life”) egy speciális sejtautomata, amit John Conway angol matematikus fejlesztett ki 1970-ben. Rengeteg különböző változata létezik, a következőkben leírt variáns a klasszikusnak számító változat.

Az életjáték végtelen kétdimenziós térben, egy négyzetrácsos játszódik. A négyzetrácsot *cellák* alkotják. Minden cellában maximum egy élő sejt lehet. Gyakori ábrázolási mód, hogy az üres cellákat fehér, míg az élő sejtet tartalmazó cellákat fekete négyzetek jelölik, így egy kép rajzolható ki az aktuális állapotról.

A játék nem igényel aktív beavatkozást, elegendő csupán a sejtek kezdeti állapotát megadni. Ez után minden körben kiszámítunk egy új generációt, tehát azoknak a celláknak a helyét, ahol a lépés után élő sejtek lesznek. Három eset lehetséges: egy sejt életben maradhat a következő generációra, meghalhat, vagy új sejt születhet egy üres cellában. Ezt a következő szabályok határozzák meg.

1. A sejt *túlél*i a kört, ha két vagy három szomszédja van.
2. A sejt elpusztul, ha kettőnél kevesebb, vagy háromnál több szomszédja van. Az előbbit *elszigetelődésnek*, az utóbbit pedig *túlnépesedésnek* nevezzük.
3. Új sejt *születik* minden olyan cellában, melynek környezetében pontosan három sejt található.

Egy cella környezete a hozzá legközelebb eső 8 mező (tehát a cellához képest átlósan elhelyezkedő cellákat is figyelembe vesszük, és feltesszük, hogy a négyzetrácsnak nincs szélé).

Minden cellát a koordinátái írnak le. A koordináta rendszer x tengelye jobbra növekszik, az y tengelye pedig lefelé. Mivel a tér végtelen, negatív koordináták is megengedettek, de csak egész értékekkel dolgozhatunk.

Ügyeljünk arra, hogy a koordináták előbb az y , majd az x tengelyen vett pozíciót tartalmazzák, a számítógépes grafikában megszokott módon!

```
type Coordinate = (Integer, Integer)
```

A játék egy állapota az aktuális generáció (az élő sejtek) celláinak megadásából áll:

```
type Generation = [Coordinate]
```

Egy lépés során tehát az a dolgunk, hogy az aktuális generációból kiszámítsuk az új generációt a fenti szabályok alapján. *Ez minden cellára szimultán történik, tehát az új generáció kiszámítása során csak az előző generációt vesszük figyelembe, a már éppen megszülető vagy elpusztuló sejteket nem!*

Példák

Az alábbi példákat vagy másoljuk be a megoldásunkba, vagy töltsük le a feladathoz csatolt base fület!

Elszigetelődött sejt

Egyetlen sejt, amely a következő generációra elszigetelődés miatt kihal:

```
single :: Generation
single = [ (42, 42) ]
```

Ne feledjük, mivel egy minden irányba végtelen sejtautomatát képzelünk el, ahol csak ez az egyetlen élő sejt, így pozíciók bárhol lehetnek ugyanazt az állapotot írják le.

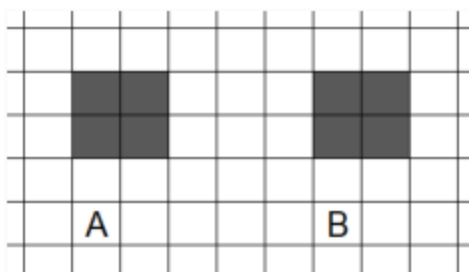
Pl. a következő **Generation** megegyezik az előzővel.

```
single2 :: Generation
single2 = [ (93, 16) ]
```

Csendélet

Csendélet vagy blokk, ahol mindig ugyanezek a sejtek maradnak életben, és nem születnek újak sem:

```
block :: Generation
block = [ (5, 6), (5, 7)
        , (6, 6), (6, 7) ]
```

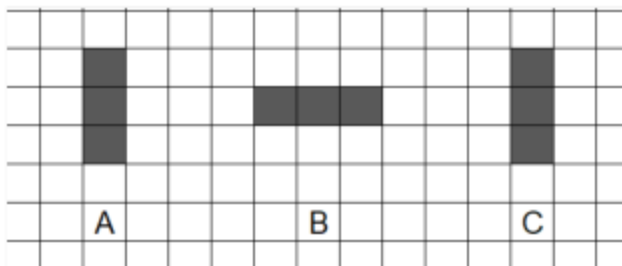

Oscillátor

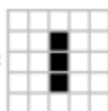
Kétlépéses oszcillátor, ahol az egyik folyton a másikba alakul egy lépés után. Valójában így egy alakzatnak számítanak, ennek a neve **blinker**.

```
row :: Generation
row = [ (10, 1), (10, 2), (10, 3) ]
```

```
column :: Generation
column = [ (9, 2)
          , (10, 2)
          , (11, 2) ]
```

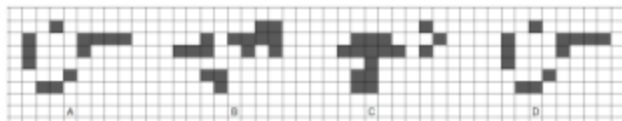

Blinker animálva:

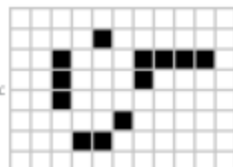

Háromlépéses oszcillátor, amely önmagába tér vissza három lépés után:

```
caterer :: Generation
caterer = [ (2, 4), (3, 2), (3, 6), (3, 7), (3, 8), (3, 9)
            , (4, 2), (4, 6), (5, 2), (6, 5), (7, 3), (7, 4) ]
```


Caterer animálva:

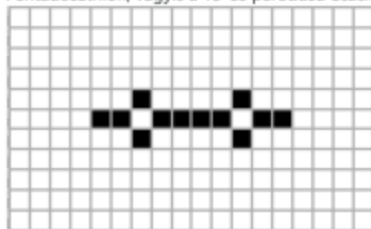

15-ös és 312-es periódusú oszcillátorok:

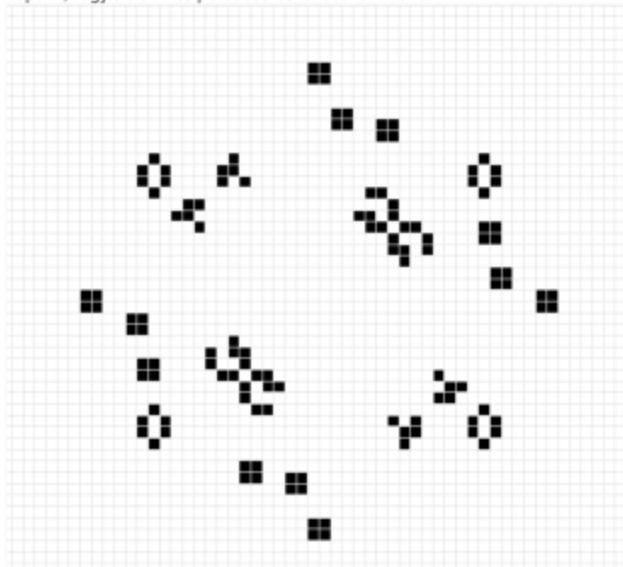
```
o15 :: Generation
o15 = [(0,1), (1,1), (2,0), (2,2), (3,1), (4,1), (5,1), (6,1), (7,0), (7,2), (8,1)

o312 :: Generation
o312 = [(1,21), (1,22), (2,21), (2,22), (6,32), (6,33), (7,23), (7,24), (7,31), (
```

Pentadecathlon, vagyis a 15-ös periódusú oszcillátor animálva:

60p312, vagyis a 312-es periódusú oszcillátor animálva:

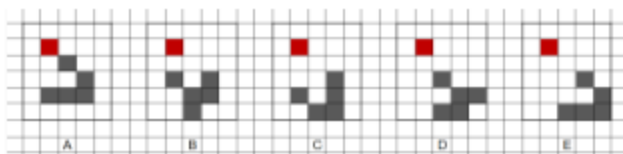
Úrhajó

Az úrhajó olyan alakzat, amely önmagába tér vissza valahány lépés után, de közben "utazik", vagyis bármely irányba elmozdul.

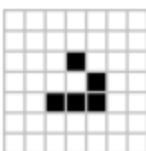
A legkisebb úrhajó a **glider**, vagyis síkló.

```
glider :: Generation
glider = [(6,5), (7,3), (7,5), (8,4), (8,5)]
```

Magyarázat: A könnyebb olvashatóság miatt egy piros négyzetet és fekete keretet helyeztem a síkló köré. A piros négyzet csak egy tetszőlegesen kiválasztott fehér négyzet.

Glider animálva:

Még néhány hajó a tesztekhez:

```
lwss :: Generation
lwss = [(0,1),(0,2),(0,3),(0,7),(0,8),(0,9),(1,0),(1,3),(1,7),(1,10),(2,

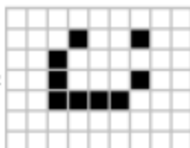
five6P6H1V8 :: Generation
five6P6H1V8 = [(1,6),(1,7),(1,8),(1,19),(1,20),(1,21),(2,1),(2,2),(2,3),

one19P4H1V8 :: Generation
one19P4H1V8 = [(1,34),(2,17),(2,33),(2,35),(3,7),(3,9),(3,16),(3,22),(3,

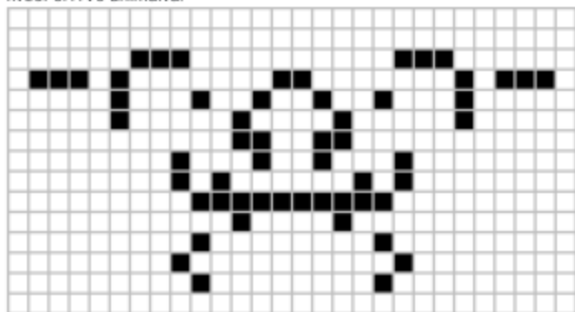
corderShip :: Generation
corderShip = [(1,33),(1,34),(1,36),(2,32),(2,33),(2,34),(2,36),(2,43),(2
```

Megjegyzés, a tesztesetekben szereplő generációk meglehetősen eltérő irányba haladnak az alábbi animációkhoz képest!

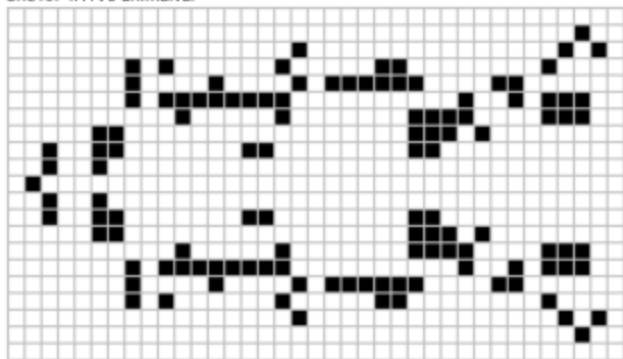
lwss, vagyis a Lightweight spaceship animálva:

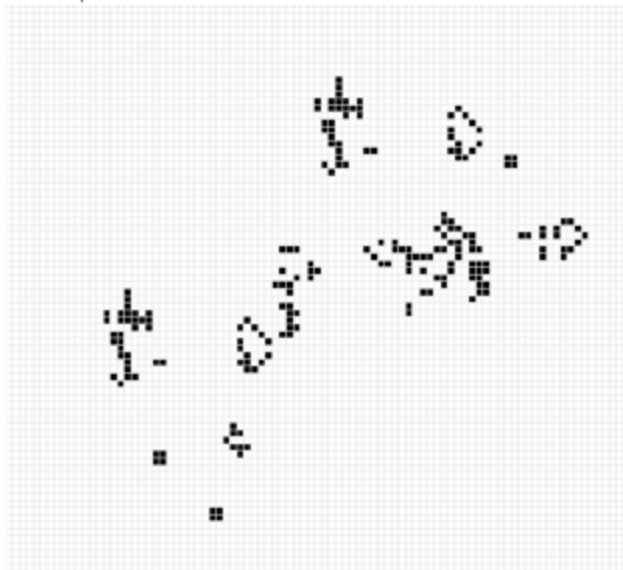
five6P6H1V0 animálva:

one19P4H1V0 animálva:

corderShip animálva:

Alapfeladat

Szomszédos cellák

Készítsünk egy függvényt, amely egy cella koordinátái alapján megadja a vele szomszédos cellák koordinátáit! Mivel a tér végtelen, minden cellának pontosan 8 szomszédja van. A szomszédokat olyan sorrendben adjuk meg, hogy sorokban fentről lefelé, ezen belül pedig balról jobbra legyenek felsorolva.

```
neighbors :: Coordinate -> [Coordinate]
```

Az alábbi tesztesetek közül mindegyiknek `True`-t kell adnia:

```
neighbors (1, 1) == [(0,0),(0,1),(0,2),(1,0),(1,2),(2,0),(2,1),(2,2)]
neighbors (0, 0) == [(-1,-1),(-1,0),(-1,1),(0,-1),(0,1),(1,-1),(1,0),(1,1)]
neighbors (100, -200) == [(99,-201),(99,-200),(99,-199),(100,-201),(100,-199)]
```

Szomszédos élő sejtek

Határozzuk meg egy generáció és egy cella alapján, hogy egy adott cellának hány élő sejtet tartalmazó szomszédja van!

```
livingNeighbors :: Generation -> Coordinate -> Int
```

Az alábbi tesztesetek közül mindegyiknek `True`-t kell adnia:

```
livingNeighbors single (0, 0) == 0
livingNeighbors single (1, 1) == 0
livingNeighbors row (10, 0) == 1
livingNeighbors row (10, 1) == 1
livingNeighbors row (10, 2) == 2
livingNeighbors row (9, 2) == 3
```

Szabályok kiszámítása

A fent megadott szabályok alapján, az aktuális generációból kiindulva határozzuk meg, hogy egy cella élő sejtet fog-e tartalmazni a következő generációban/iterációban! Természetesen ehhez azt is figyelembe kell venni, hogy az adott generációban van-e élő sejt!

```
staysAlive :: Generation -> Coordinate -> Bool
```

Az alábbi tesztesetek közül mindegyiknek `True`-t kell adnia:

```
not $ staysAlive single (1, 1)
not $ staysAlive row (10, 1)
staysAlive row (10, 2)
staysAlive row (9, 2)
not $ staysAlive column (9, 2)
staysAlive column (10, 2)
staysAlive column (10, 1)
```

Szabályok alkalmazása élő sejtekre

Alkalmazzuk a fenti szabályokat az aktuális generációra! Mivel egy generáció csak az élő sejtek celláinak koordinátáit tárolja, ezért két dolog történhet minden cellával: a benne lévő sejt vagy életben marad, vagy meghal.

```
stepLivingCells :: Generation -> Generation
```

Az alábbi tesztesetek közül mindegyiknek `True`-t kell adnia:

```
sort (stepLivingCells row) == [(10,2)]
sort (stepLivingCells column) == [(10,2)]
sort (stepLivingCells glider) == [(7,5),(8,4),(8,5)]
sort (stepLivingCells caterer) == sort [(3,6),(3,7),(3,8),(4,2),(4,6),(7,7)]
```

Élő sejtekkel szomszédos üres cellák

Adjuk meg azon üres cellák listáját, amelynek az adott generációban van élő sejt szomszédja! Ügyeljünk rá, hogy minden cella csak egyszer szerepeljen!

```
deadNeighbors :: Generation -> [Coordinate]
```

Az alábbi tesztesetek közül mindegyiknek `True`-t kell adnia:

```
sort (deadNeighbors single) == sort [(41,41),(41,42),(41,43),(42,41),(42,42),(42,43),(43,41),(43,42),(43,43)]
sort (deadNeighbors row) == sort [(9,0),(9,1),(9,2),(10,0),(11,0),(11,1),(11,2),(10,1),(10,2),(9,2)]
sort (deadNeighbors column) == sort [(8,1),(8,2),(8,3),(9,1),(9,3),(10,1),(10,2),(10,3),(9,2),(8,2)]
sort (deadNeighbors glider) == sort [(5,4),(5,5),(5,6),(6,4),(6,5),(6,6),(7,4),(7,5),(7,6)]
sort (deadNeighbors caterer) == sort [(1,3),(1,4),(1,5),(2,3),(2,5),(3,3),(3,4),(3,5)]
```

Szabály alkalmazása üres cellákra

Alkalmazzuk a fenti szabályokat az aktuális generáció élő sejtjei körüli üres cellákra! Természetesen ezeken a helyeken csak újabb sejtek születhetnek.

```
stepDeadCells :: Generation -> Generation
```

Az alábbi tesztesetek közül mindegyiknek `True`-t kell adnia:

```
stepDeadCells single == []
sort (stepDeadCells row) == [(9,2),(11,2)]
sort (stepDeadCells column) == [(10,1),(10,3)]
sort (stepDeadCells glider) == [(6,4),(7,6)]
sort (stepDeadCells caterer) == sort [(3,3),(3,5),(4,1),(4,3),(2,7),(2,9)]
```

Új generáció kiszámítása

Számítsuk ki a következő generációt az aktuális generációból! Ehhez a következő lépéseket kell elvégezni:

- számítsuk ki, hogy az élő sejtek közül melyek maradnak életben,
- határozzuk meg, hogy az élő sejtek körül mely cellákban születik új sejt,
- vegyük az előző két pont eredményének unióját, majd rendezzük.

```
stepCells :: Generation -> Generation
```

Az alábbi tesztesetek közül mindegyiknek `True`-t kell adnia:

```
sort (stepCells single) == []
sort (stepCells row) == sort [(9,2),(10,2),(11,2)]
sort (stepCells column) == sort [(10,1),(10,2),(10,3)]
sort (stepCells glider) == sort [(6,4),(7,5),(7,6),(8,4),(8,5)]
sort (stepCells caterer) == sort [(2,7),(2,8),(3,3),(3,5),(3,6),(3,7),(3,8)]
sort (stepCells row) == column
stepCells column == row
sort ((stepCells . stepCells . stepCells) caterer) == caterer
sort (stepCells o15) == [(1,0),(1,1),(1,2),(2,0),(2,2),(3,0),(3,1),(3,2),(3,3),(3,4)]
sort (stepCells o312) == [(1,21),(1,22),(2,21),(2,22),(6,32),(6,33),(7,21),(7,22)]
sort (stepCells lwsa) == [(-1,2),(-1,8),(0,1),(0,2),(0,3),(0,7),(0,8),(0,9)]
sort (stepCells five6P6HdV0) == [(0,7),(0,20),(1,2),(1,6),(1,7),(1,20),(1,21)]
sort (stepCells one19P4HdV0) == [(1,34),(2,33),(2,34),(3,8),(3,16),(3,17)]
sort (stepCells corderShip) == [(1,32),(1,34),(2,32),(2,34),(2,36),(2,44)]
```

Játék léptetése a megadott számú generációba

Készítsük el azt a függvényt, amely egy kezdeti generációra elvégzi az adott számú lépést! A kezdeti generációt vegyük a nulladiknak. Ha a megadott generáció száma negatív, akkor térjünk vissza `Nothing`-al, különben `Just`-ba csomagolva adjuk meg a megfelelő generációt!

A tesztesetek futtatásához szükséges a `Data.Maybe` module importálása!

```
play :: Generation -> Int -> Maybe Generation
```

Az alábbi tesztesetek közül mindegyiknek `True`-t kell adnia:

```
fmap sort (play single 0) == Just [(42,42)]
fmap sort (play single 1) == Just []
fmap sort (play single 2) == Just []
fmap sort (play single (-10)) == Nothing
fmap sort (play glider 4) == Just [(7,6),(8,4),(8,6),(9,5),(9,6)]
fmap sort (play glider 55) == Just [(20,17),(20,19),(21,18),(21,19),(22,
column == (fromJust $ play row 1)
row == sort (fromJust $ play row 2)
row == sort (fromJust $ play column 1)
column == sort (fromJust $ play column 2048)
caterer == sort (fromJust $ play caterer 9)
```

Stabil generációk detektálása

Állapítsuk meg egy generációról, hogy stabil-e. Egy generáció akkor stabil, ha a léptetése után változatlan marad!

```
isStill :: Generation -> Bool
```

Az előbbi tesztesetek közül mindegyüknek *True*-t kell adnia:

```
not $ isStill single
isStill block
not $ isStill row
not $ isStill glider
not $ isStill caterer
```

Extra feladatok

A következő feladatok megoldása nem kötelező, viszont az itt szerzett pontok hozzáadódnak a vizsga pontszámához (az átmenő pontszám megszerzését követően). Ebben a részben összesen (1+2) azaz 3 pont szerezhető.

Oscillátorok detektálása (1 pont)

Állapítsuk meg egy generációról, hogy oszcillátor-e, azaz visszatér-e önmagába egy megadott lépésnyi távolságon belül. Ha igen, adjuk meg azt a legkisebb pozitív számot, ahány generáció múlva ez megtörténik *Just*-ba csomagolva. Ha nem, adjunk vissza *Nothing*-ot.

```
isOscillator :: Generation -> Int -> Maybe Int
```

Az előbbi tesztesetek közül mindegyüknek *True*-t kell adnia:

```
isOscillator row 2 == Just 2
isOscillator column 10 == Just 2
isOscillator caterer 3 == Just 3
isOscillator caterer 100 == Just 3
isOscillator [] 1 == Just 1
isOscillator single 10 == Nothing
isOscillator row 1 == Nothing
isOscillator caterer 2 == Nothing
isOscillator glider 2 == Nothing
isOscillator o15 2 == Nothing
isOscillator o15 8 == Nothing
isOscillator o15 14 == Nothing
isOscillator o15 15 == Just 15
isOscillator o15 66 == Just 15
isOscillator o15 5000 == Just 15
isOscillator o312 311 == Nothing
isOscillator o312 312 == Just 312
```

Űrhajók detektálása (2 pont)

Állapítsuk meg egy generációról, hogy űrhajó-e. Egy generáció akkor űrhajó, ha felveszi újra a kiindulási formáját egy megadott lépésen belül és nem önmagába tér vissza. Ha űrhajó, adjuk meg irányvektorok formájában azt a

legkisebb távolságot, amely az azonos formák eltolódásából keletkezett.
Amennyiben nem veszi fel a kändulási formát egyszer sem vagy önmagába tér vissza, adjunk vissza **Nothing** -ot.

```
isSpaceShip :: Generation -> Int -> Maybe (Integer, Integer)
```

Az alábbi tesztesetek közül *mind*egyiknek **True** -t kell adnia:

```
isSpaceShip glider 8 == Just (1,1)
isSpaceShip row 2 == Nothing
isSpaceShip column 10 == Nothing
isSpaceShip caterer 3 == Nothing
isSpaceShip caterer 100 == Nothing
isSpaceShip [] 1 == Nothing
isSpaceShip single 10 == Nothing
isSpaceShip row 1 == Nothing
isSpaceShip caterer 2 == Nothing
isSpaceShip glider 2 == Nothing
isSpaceShip o15 2 == Nothing
isSpaceShip o15 8 == Nothing
isSpaceShip o15 14 == Nothing
isSpaceShip o15 15 == Nothing
isSpaceShip o15 66 == Nothing
isSpaceShip o15 5000 == Nothing
isSpaceShip less 4 == Just (-2,0)
isSpaceShip less 6 == Just (-2,0)
isSpaceShip less 500 == Just (-2,0)
isSpaceShip less 0 == Nothing
isSpaceShip less 1 == Nothing
isSpaceShip less 2 == Nothing
isSpaceShip less 3 == Nothing
isSpaceShip five6P6HIV0 7 == Just (-1,0)
isSpaceShip one19P4HIV0 4 == Just (0,-1)
isSpaceShip one10P4HIV0 3 == Nothing
isSpaceShip corderShip 96 == Just (-8,-8)
```